

Bryssel, 10. helmikuuta 2021
REV1 – korvaa 18. tammikuuta 2021
päivätyn tiedonannon

TIEDONANTO SIDOSRYHMILLE

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA VALTIONTUKIA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrättiin siirtymäkaudesta, joka päättyi 31. joulukuuta 2020. Erosopimuksessa määrättiin joissakin tapauksissa myös eroa koskevista määräyksistä siirtymäkauden lopussa.

Kaikkia asianomaisia osapuolia muistutetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen sovellettavasta oikeudellisesta tilanteesta (ks. jäljempänä A osa). Tässä tiedonannossa selitetään myös Pohjois-Irlantiin siirtymäkauden päätyttyä sovellettavia sääntöjä (ks. jäljempänä B osa).

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

1. VALTIONTUKIMENETTELYT

Siirtymäkauden päättymisestä alkaen EU:n valtiontukien valvontaa ei enää sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan kyseisestä päivästä alkaen myöntämään valtiontukeen, paitsi jos se vaikuttaa Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettuun kauppaan Pohjois-Irlannin ja Euroopan unionin välillä³. Euroopan komissiolla ei siis ole enää toimivaltaa tutkia ja tehdä päätöksiä mahdollisista valtiontukitoimenpiteistä, joita Yhdistynyt kuningaskunta on myöntänyt kyseisen päivämäärän jälkeen. Näin ollen sidosryhmät eivät voi tehdä Euroopan komissiolle virallisia kanteluja tällaisista toimenpiteistä.

Yhdistyneen kuningaskunnan ennen siirtymäkauden päättymistä myöntämään valtiontukeen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Lisätietoja Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan valtiontukimääräyksistä on tämän tiedonannon B osassa.

Erosopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan komissiolla säilyy toimivalta jatkaa Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämiä valtiontukia koskevia vireillä olevia menettelyjä⁴.

Erosopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan komissiolla on myös toimivalta panna vireille uusi hallinnollinen menettely, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan ennen siirtymäkauden päättymistä myöntämää valtiontukea, jos tämä tapahtuu neljän vuoden kuluessa siirtymäkauden päättymisestä.

Erosopimuksen 95 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan komission päätökset ovat näissä tapauksissa Yhdistynyttä kuningaskuntaa sitovia ja täytäntöönpanokelpoisia.

Lisäksi Euroopan komissiolla on oikeus nostaa Euroopan unionin tuomioistuimessa kanne tällaisten päätösten noudattamatta jättämisestä neljän vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä tai kyseisen päätöksen päivämäärästä sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi⁵. EU:n tuomioistuimen näissä asioissa antamat tuomiot ovat Yhdistyneen kuningaskunnan osalta edelleen sitovia ja täytäntöönpanokelpoisia.

Näin ollen sidosryhmät voivat edelleen ilmoittaa Euroopan komissiolle – virallisilla kanteluilla tai muulla tavoin – Yhdistyneen kuningaskunnan ennen siirtymäkauden päättymistä myöntämästä mahdollisesti sääntöjenvastaisesta valtiontuesta. Tähän sisältyvät tapaukset, joissa tällainen tuki maksetaan tai muutoin nostetaan vasta myöhemmässä vaiheessa, edellyttäen, että laillinen oikeus saada tukea on myönnetty tuensaajalle ennen siirtymäkauden päättymistä.

2. AINEELLISET VALTIONTUKIMÄÄRÄYKSET

Tiettyissä Euroopan komission valtiontuen suuntaviivoissa vahvistetuissa soveltuvuusperusteissa viitataan poikkeuksellisesti EU:n jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön ja/tai tiettyyn EU:n tai ETA:n laajuiseen ulottuvuuteen⁶. Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistynyttä kuningaskuntaa ei enää oteta huomioon tällaisissa perusteissa, ja jäsenvaltioiden on otettava tämä asianmukaisesti huomioon kaikkien asianomaisten säännösten nojalla myönnettyjen uusien tukien osalta.

Voimassa olevista tukijärjestelmistä hyötyviin yrityksiin kohdistuvan vaikutuksen osalta voidaan todeta, että erosopimus vaikuttaa tiettyihin merenkulkualan sidosryhmiin välittömästi. Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneessä kuningaskunnassa rekisteröityjä aluksia ei enää katsota ”ETA:n lipun alla purjehtiviksi” aluksiksi. Tällä voi olla toiminnanharjoittajille seuraavia seurauksia:

Toiminnanharjoittajat voivat menettää kelpoisuutensa kuulua kansallisiin tonnistoverojärjestelmiin, joiden mukaan niiden on pidettävä ETA:n lipun alla

⁴ 'Vireillä olevilla menettelyillä' tarkoitetaan menettelyjä, joille on annettu sisäinen asianumero ennen siirtymäkauden päättymistä (ks. erosopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohta).

⁵ Ks. erosopimuksen 87 artiklan 1 ja 2 kohta.

⁶ Tiettyissä välineissä voidaan esimerkiksi lisätä tuki-intensiteettiä, jos EU:n jäsenvaltioiden välillä ja/tai ETA:n sopimuspuolten kanssa tehdään rajat ylittävää yhteistyötä.

suurempi tai vähintään yhtä suuri osuus laivastostaan ja/tai täytettävä ETA:n lippua koskevat vähimmäisvaatimukset, myös alusten hallintoyrityksiä koskevat, jotta ne voisivat kuulua järjestelmiin (soveltuvin osin)⁷.

Toiminnanharjoittajat voivat menettää kelpoisuutensa kuulua kansallisiin järjestelmiin, joissa määrätään palkan ulkopuolisia työvoimakustannuksia koskevasta (osittaisesta) poikkeuksesta merenkulkijoiden työllistämiseksi johonkin jäsenvaltioon rekisteröidyillä aluksilla. Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneessä kuningaskunnassa rekisteröidyillä aluksilla työskentelevät merenkulkijat eivät voi enää kuulua tällaisten järjestelmien piiriin. Lisäksi tietyissä tapauksissa (esimerkiksi unionin satamien välillä säännöllistä matkustajaliikennettä harjoittavilla aluksilla työskentelevät merenkulkijat) johonkin jäsenvaltioon rekisteröidyillä aluksilla merenkulkijoina työskentelevät Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset eivät myöskään enää ole tukikelpoisia⁸.

Merenkulkualan sidosryhmiä kehoitetaan näin ollen tarkistamaan tilanteensa näitä muutoksia silmällä pitäen.

B. POHJOIS-IRLANNIN JA EUROOPAN UNIONIN VÄLISEEN KAUPPAAN VAIKUTTAVAAN TUKEEN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Siirtymäkauden päättymisestä lähtien sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa⁹. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen edellyttää Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määräajoin ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolajakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä¹⁰.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla eräitä unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan mukaan ”tämän pöytäkirjan liitteessä 5 lueteltuja unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, myös niiden toimenpiteiden osalta, joilla tuetaan maataloustuotteiden tuotantoa ja kauppaa Pohjois-Irlannissa, ja niiden toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat kyseiseen tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun kauppaan Pohjois-Irlannin ja unionin välillä”¹¹.

Tämä tarkoittaa, että EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan edelleen EU:n jäsenvaltioihin sekä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sellaisten tukien osalta, jotka vaikuttavat Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettuun kauppaan Pohjois-Irlannin ja unionin välillä. Tässä yhteydessä pöytäkirjassa määrätään, että näitä sääntöjä

⁷ Ks. komission tiedonanto C(2004) 43 – Yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuella, 3.1 jakso (EUVL C 13, 17.1.2004, s. 3) (”Meriliikenteen suuntaviivat”).

⁸ Ks. Meriliikenteen suuntaviivojen 3.2 jakso.

⁹ Erosopimuksen 185 artikla.

¹⁰ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 18 artikla.

¹¹ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artikla.

sovelletaan tavarakauppaan ja sähkön tukkumarkkinoihin¹². Euroopan komissio sekä Euroopan unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin, jäljempänä 'unionin tuomioistuimet', ovat edelleen toimivaltaisia tällaisen tuen osalta¹³.

Tässä jaksossa käsitellään ensin Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan soveltamisalaa ja selvennetään kauppaan kohdistuvien vaikutusten käsitettä unionin tuomioistuinten esittämien periaatteiden pohjalta. Tiedonannon tämän osan 2 kohdassa selitetään Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 6 kohtaa. Siinä annetut selitykset eivät ole tyhjentyviä. Niiden tarkoituksena on erityisesti antaa ohjeita Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan kohdistuvan vaikutuksen käsitteen soveltamisesta EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimille ja tuen myöntäville viranomaisille.

1. IRLANTIA/POHJOIS-IRLANTIA KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 10 ARTIKLA

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan soveltaminen rajoittuu toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettuun Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan eli tavarakauppaan ja sähkön sisämarkkinoihin¹⁴.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ainoastaan tavaroiden tuotantoon ja/tai kauppaan (mukaan lukien maatalous ja kalastus, ks. jäljempänä) tai sähkön sisämarkkinoihin liittyvät valtiontukitoimenpiteet olisi otettava huomioon. Mikä tahansa julkinen tuki mille tahansa taloudelliselle toiminnalle voi kuulua Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan soveltamisalaan, jos voidaan todeta, että julkinen tuki voi vaikuttaa Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan. Esimerkiksi julkinen tuki palveluntarjoajalle – riippumatta siitä, missä tämä sijaitsee – jonka asiakkaat harjoittavat Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettua kauppaa, saattaa kuulua Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan soveltamisalaan.

Lisäksi Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan mukaan maatalous- ja kalastustuotteiden tuotantoa ja kauppaa Pohjois-Irlannissa tukeviin toimenpiteisiin sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan liitteessä 5 lueteltuja unionin valtiontukisääntöjä, jos nämä toimenpiteet vaikuttavat kyseiseen Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan. Toisaalta Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan 2 kohdassa määrätään unionin oikeuden soveltamista koskevasta poikkeuksesta tiettyyn vuotuisen yhteenlaskettuun tuen enimmäismäärään asti edellyttäen, että kyseisen vapautetun tuen määrätty vähimmäisprosenttiosuus on WTO:n maataloussopimuksen liitteen 2 määräysten mukainen. Tuen enimmäismäärä ja vapautetun tuen vähimmäisprosenttiosuus on määritetty (Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan) sekakomitean 17 joulukuuta 2020 antamalla päätöksellä N:o 5/2020¹⁵. Kaikki Pohjois-Irlannin

¹² Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5–9 artikla.

¹³ Ks. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 12 artiklan 4 kohta.

¹⁴ Ks. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5–9 artikla.

¹⁵ Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyllä sopimuksella perustetun sekakomitean päätös

maatalous- ja kalastustuotteiden tuotannon ja kaupan tukemiseksi toteutetut toimenpiteet, jotka eivät kuulu poikkeuksen soveltamisalaan ja jotka vaikuttavat Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan, kuuluvat Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan soveltamiseksi kyseisen määräyksen käsite ”kauppaan kohdistuva vaikutus” on tulkittava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan valossa.

EU julkaisi 17 joulukuuta 2020 erosopimuksen 164 artiklalla perustetussa sekakomiteassa seuraavan yksipuolisen julistuksen: *”Soveltaessaan SEUT-sopimuksen 107 artiklaa pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin Euroopan komissio ottaa asianmukaisesti huomioon, että Pohjois-Irlanti on erottamaton osa Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoita. Euroopan unioni korostaa, että tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan kohdistuva vaikutus ei missään tapauksessa voi olla pelkästään hypoteettinen tai oletettu ja sillä on oltava aito ja suora yhteys Pohjois-Irlantiin. Toimenpiteen todellisten odotettavissa olevien vaikutusten pohjalta on määritettävä, miksi toimenpiteellä on todennäköisesti tällainen vaikutus Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan.”*¹⁶

Tällä julistuksella selvennetään Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdan soveltamisalaa. Se ei kuitenkaan rajoita unionin tuomioistuinten tulkintaa ”kauppaan kohdistuvan vaikutuksen” käsitteestä, jota selitetään jäljempänä.

Tässä yhteydessä on syytä huomata, että virke, jossa todetaan *”[...] ei missään tapauksessa voi olla pelkästään hypoteettinen tai oletettu ja sillä on oltava aito ja suora yhteys Pohjois-Irlantiin”*, sekä selitys, jonka mukaan tällainen vaikutus on todettava *”toimenpiteen todellisten odotettavissa olevien vaikutusten perusteella”*, rajoittavat aikaisempaa ilmausta *”tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan kohdistuva vaikutus”*. Tämä rajoitus noudattaa täysin unionin tuomioistuinten oikeuskäytäntöä (ks. jäljempänä), jonka mukaan kauppaan kohdistuva vaikutus ei voi olla pelkästään hypoteettinen tai oletettu, vaan se on osoitettava ja sen on ulotuttava asianomaiseen kauppaan eli Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdan tapauksessa Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan.

Näin ollen julistuksella selvennetään unionin tuomioistuinten tulkitsemaa ”kauppaan kohdistuvan vaikutuksen” käsitettä mutta ei muuteta sitä.

N:o 5/2020, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehtyyn sopimukseen liitetyn Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun alustavan vapautetun tuen vuotuisen yhteenlasketun enimmäismäärän ja alustavan vähimmäisprosenttiosuuden määrittämisestä, EUVL L 443, 30.12.2020, s. 13.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/unilateral-declarations-eu-and-uk-application-unions-state-aid-rules-under-article-10-ie-ni-protocol_en

1.1. Valtiontuen käsite

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä annetun komission tiedonannon¹⁷ mukaan ”kauppaan kohdistuvaa vaikutusta” koskevan edellytyksen täyttymiseksi ”ei ole tarpeen määrittää, että tuki todella vaikuttaa (...) kauppaan vaan ainoastaan että tuki on omiaan vaikuttamaan kauppaan. Unionin tuomioistuimet ovat erityisesti todenneet, että kun ’tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan’”.¹⁸

Näin ollen oikeuskäytännössä luodaan olettaa siitä, että kauppaan kohdistuva vaikutus on olemassa heti, kun valtion varoista myönnetty taloudellinen tuki vahvistaa yrityksen asemaa verrattuna muihin yrityksiin markkinoilla, joilla käydään kauppaa¹⁹. Vaihtoehtoisesti kauppaan kohdistuva vaikutus on olemassa, jos on ainakin ajateltavissa, että tuensaaja kilpailee muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden toimijoiden kanssa. Unionin tuomioistuimet ovat todenneet, että ”tuki vääristää kilpailua, koska se vahvistaa tuensaajayritysten rahoitustilannetta ja toimintamahdollisuuksia verrattuna kilpailijoihin, jotka eivät saa tukea. Jos tämä tapahtuu alalla, jolla on jäsenvaltioiden välistä kauppaa, tuki vaikuttaa tällöin myös siihen”.²⁰

Tuki voi vaikuttaa myös unionin sisäiseen kauppaan, vaikka tuensaajayritys veisi lähes kaiken tuotantonsa unionin ulkopuolelle²¹. Tämä johtuu siitä, että tuensaajayritys saisi kilpailuetua muihin unionin yrityksiin verrattuna. Lisäksi EU:n tuomioistuin on selventänyt, että vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen soveltamisalaan kuuluvia tilanteita lukuun ottamatta kauppaan kohdistuvan vaikutuksen ei tarvitse olla olennainen²². Tämä tarkoittaa, että jopa hyvin pieni tai jopa pelkkä mahdollinen vaikutus kauppaan riittää²³. Kauppaan kohdistuva vaikutus ei kuitenkaan voi olla pelkästään hypoteettinen tai oletettu, vaan se on osoitettava²⁴. Tämä sulkee esimerkiksi toimenpiteet,

¹⁷ Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä, EUVL C 262, 19.7.2016, s. 1, jäljempänä ’valtiontuen käsitteestä annettu tiedonanto’.

¹⁸ Valtiontuen käsitteestä annetun tiedonannon 190 kohta (ilman alaviitteitä).

¹⁹ Asia 730/79, Philip Morris v. komissio, ECLI:EU:C:1980:209, 11 kohta.

²⁰ Asia C-310/99, Italia v. komissio, ECLI:EU:C:2002:143; asia T-291/11, Portovesme v. komissio, ECLI:EU:T:2014:896 ja asia T-308/11, Eurallumina v. komissio, ECLI:EU:T:2014:894.

²¹ Asia C-142/87, Belgia v. komissio (”Tubemeuse”), ECLI:EU:C:1990:125.

²² Asia T-55/99, CETM v. komissio, ECLI:EU:T:2000:223, 86 kohta; ”Tiivistelmä, 6 kohta”.

²³ Asia C-518/13, Eventech, ECLI:EU:C:2015:9; asia C-706/17, Achema ym., ECLI:EU:C:2019:407; asia C-659/17 Azienda Napoletana Mobilità, ECLI:EU:C:2019:633; asia T-578/17, a&o hostel and hotel Berlin v. komissio, ECLI:EU:T:2019:437.

²⁴ Asia T-728/17, Marinvest and Porting v. komissio, ECLI:EU:T:2019:325, 81 kohta.

joilla on ainoastaan paikallisia vaikutuksia, valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle²⁵. Lisäksi se, että tukea myönnetään tietyn talouden alan kaikille toimijoille, ei sulje pois kauppaa kohdistuvaa vaikutusta, koska tuensaajille korvattaisiin esimerkiksi kustannukset, joista niiden olisi muutoin vastattava.

1.2. Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaa kohdistuvan vaikutuksen käsite

Tuensaajan ei välttämättä tarvitse sijaita EU:n jäsenvaltiossa tai Pohjois-Irlannissa eikä osallistua suoraan Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaa, jotta tuki vaikuttaisi Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaa.

Jäsenvaltioiden tai Yhdistyneen kuningaskunnan yritykselle myöntämän tuen voidaan katsoa vaikuttavan Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaa, jos se vaikuttaa muilla markkinoilla sijaitsevien yritysten mahdollisuuksiin harjoittaa tällaista kauppaa tai vahvistaa tuensaajan mahdollisuuksia päästä halutessaan unionin tai Pohjois-Irlannin markkinoille²⁶. Yhdistyneen kuningaskunnan yritykselle, joka ei ole sijoittautunut Pohjois-Irlantiin, myöntämä tuki voi kuulua myös Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 10 artiklan soveltamisalaan etenkin, jos voidaan osoittaa, että se saattaa vaikuttaa kyseiseen Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaa. Näin voi olla erityisesti siinä tapauksessa, että yritys toimii Pohjois-Irlannissa tai käy kauppaa sen kanssa, koska tuki saattaa heikentää unioniin sijoittautuneiden kilpailijoiden mahdollisuuksia toimia kyseisillä markkinoilla.

Edellä esitetyn selventämiseksi voidaan todeta, että esimerkiksi seuraavien toimenpiteiden katsottaisiin todennäköisesti vaikuttavan Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaa:

- verojärjestelmä, jolla myönnetään suora tai välillinen etu Pohjois-Irlannin kanssa kauppaa käyvälle yritykselle;
- rahoituspalvelualalle myönnettävät kannustimet, joiden avulla Pohjois-Irlannin ja unionin välistä kauppaa harjoittavat valmistajat tai sähköyhtiöt voivat saada luottoa edullisemmin, mikä antaisi niille edun niiden kauppakumppaneihin nähden;
- tuki vaikeuksissa olevalle valmistajalle, jos sen tavarat ovat myytävissä Pohjois-Irlannissa.

2. IRLANTIA/POHJOIS-IRLANTIA KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 5 ARTIKLAN 6 KOHTA

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 6 kohdassa määritellään Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaan pöytäkirjaan liittyvät erityistoimenpiteet²⁷.

²⁵ Valtiontuen käsitteestä annetun tiedonannon 196 kohta.

²⁶ Yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11, Libert ym., ECLI:EU:C:2013:288.

²⁷ Yhdistynyt kuningaskunta voi palauttaa Pohjois-Irlantiin tuoduista tavaroista kannetut tullit; Yhdistynyt kuningaskunta voi mitätöidä tullivelan Pohjois-Irlantiin tuotujen tavaroiden osalta; Yhdistynyt kuningaskunta voi säätää olosuhteista, joissa tullit palautetaan, kun niitä on kannettu

Näihin toimenpiteisiin sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan valtiontukea koskevan 10 artiklan määräyksiä siltä osin kuin ne vaikuttavat asianomaiseen Pohjois-Irlannin ja unionin väliseen kauppaan (eli tavarakauppaan ja energian tukkukauppaan).

Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta voi Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 6 kohdan nojalla mitätöidä tullivelan tai palauttaa kannetut tullit kaupan alan toimijoille, mutta ainoastaan EU:n valtiontukisääntöjen mukaisesti. Jos palautuksia maksetaan kolmen vuoden aikana enemmän kuin 200 000 euroa (eli yli vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän), tästä on ilmoitettava Euroopan komissiolle, jollei asiassa sovelleta jotakin poikkeusta.

Arvioidessaan tällaisten tukitoimenpiteiden soveltuvuutta sisämarkkinoille Euroopan komissio ottaa soveltuvien osin huomioon Pohjois-Irlannin olosuhteet.²⁸

Euroopan komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html) annetaan yleistä tietoa valtiontukea koskevasta unionin lainsäädännöstä. Verkkosivustoa päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto

tavaroista, joiden osalta ”voidaan osoittaa, että ne eivät ole tulleet unioniin”; Yhdistynyt kuningaskunta ”voi korvata yrityksille” näiden määräysten soveltamisen vaikutuksen.

²⁸ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 6 kohta.